

Løgstør

Løgstør Havn og Kanal, der ses på ovenstående foto, består af et mindre havnebassin og en gravet kanal, begge med kajer. Havnen har et dobbeltfyrtårn, der med to lanterner er et af Danmarks mest særprægede fyrtårne. Ved dobbeltfyrtårnet lå Løgstør Skibsværft med en ophalerbedding, der blev bygget i 1896-1897. Værftet huser i dag Løgstør Bådebyggeri. Foto: Løgstør Lokalarkiv.

I 1700-tallet til midt i 1800-tallet hjalp kendetmænd skibe med at passere Løgstør Grunde, hvor nogle af sandbankerne lå omkring 1 meter under vandoverfladen og vandrede efter storme og strømforhold, så sejlløbene blev ændret. Derfor blev lasten ofte omlastet til små både, der kunne sejle lasten over grundene. Derved blev skibet lettere og lå højere, så det kunne passere grundene, hvor skibet igen blev fyldt med dens last. Denne fremgangsmåde førte til, at det blev besluttet at grave en kanal.

Kanalen blev udgravet med hakke, skovl og spade af 400 mand i løbet af knap 5 år og indviet i 1861. Den var 4,4 km lang, 24-28 m bred og 3 m dyb med trækveje langs kanalen. Skibene kunne sejle gennem kanalen eller blive trukket af heste eller med håndkraft. Senere blev mange skibe større og stak dybere. Det løstes ved at uddybe kanalen til 3,5 meter i 1901. Der blev indført lodspligt i kanalen i 1862. Fotoet viser lodspligten ud for havnen. Foto: Løgstør Lokalarkiv.

Kanalen, der fik navnet Frederik d. VII's Kanal, ligger langs Limfjordens kystlinje og blev gravet for at hjælpe skibsfarten uden om de lavvandede Løgstør Grunde mellem Løgstør og Aggersborg. Og det var lettere at grave kanalen inde på landjorden end at uddybe renden i Limfjorden, der på denne strækning er Limfjordens smalleste sted. Kanalen blev besluttet af Rigsdagen i 1856.

Kanalen fik et svajebassin i hver ende, hvor skibene kunne vente på at komme igennem kanalen. Kanalen blev indtil lukningen i 1913 drevet af Vandbygningsvæsenet, der varetog statens havneanlæg. Kanalen blev overflødig i 1903, hvor den blev afløst af den gravede sejlrende i fjorden. Løgstørs lodsboade havde oprindeligt sejlføring, men fik installeret en motor i 1906. I 1900-tallet fik Nord- og Midtjylland mindre behov for skibstrafik, da Limfjordens broer til toge og biler blev anlagt.

Løgstør Lodseri blev oprettet i 1776 og fik de første lodstakster i 1777. I 1838 var der en lodsformand og to reservelodser, som også skulle anskaffe og vedligeholde lodsboade samt udlægge og vedligeholde vager for staten. Indsejlingen til kanalen, hvor der var et lodshus, foregik med lodshjælp, som lodsformanden og 2 reservelodser stod for. I 1975 var der 3 lodser, men fra 1999 var der ikke fast bemanning. DanPilot overtog lodsningen efter lovændringen i 2006. I 2014 etablerede DanPilot et holdingselskab med lodseriet Limfjord Pilot; det blev i 2015 et datterselskab i DanPilots koncern.

Limfjordsmuseet i Løgstør, der ses ovenfor, har 11 historiske sejlene fartøjer, der er fortøjet i kanalen. Limfjordsmuseet er et statsanerkendt maritimt museum med fokus på Limfjordens historie og belyser fjordens søfart, fiskeri, færgefart, lodsning og bådebygning. Museet er indrettet i kanalføgeboligen i Løgstør, der blev opført af staten i 1863 til kanalens daglige leder. Det lille hus til højre på fotoet er en vagtstue. Broen og bygningerne er fredet som kulturmiljø. Foto: Limfjordsmuseet.

Behovet for kanalen kan bl.a. dokumenteres af, at i 1899 sejlede 2933 skibe gennem kanalen.

På fotoet ses lodshuset og lodsboaden i Løgstør Havn. Slots- og Kulturstyrelsens fotografiske samling af den danske kulturarv har et nyere farvefoto af lodshuset, der blev opført i 1903. Foto: Løgstør Lokalarliv.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

Lodsvæsenet fastsatte lodspenge for lokallodsninger i takstklasser efter den samlede lodsstrækning ind eller ud af havne, fjorde og i indre farvande. Taksterne nedenfor er for året 1941.

Løgstør Lodseri.

Lokaltakster.

Lodsninger.	Skibe under 100 BRT.	Skibe mellem 100-150 BRT.	Skibe paa og over 150 BRT.
Ind eller ud af Kanalhavnen ..	1	2	2
Til og fra Kaj ved Løgstør	1	1	1
Taksten for ovennævnte Lodsninger forhøjes med 1 Takstklasse, saafremt Lodsningen foretages i Forbindelse med Broelodsnig (Aggersundbroen).			
<i>Fra Løgstør Gr. (Vestsiden) til:</i>			
Aggersund (Broen passeret) eller omvendt	3	4	5
Over Løgstør Grunde	3	4	4
<i>Fra Løgstør Grunde (Østsiden) eller fra Aggersund (Øst for Broen) til:</i>			
Ejerslev	9	10	12
Skarrehage	10	11	12 + 1/2
Nykøbing	10 1/2	11 1/2	12 + 1
Thisted	10 1/2	11 1/2	12 + 1
Skive	12 + 1/2	12 + 1 1/4	12 + 3
Struer	12 + 1 1/2	12 + 2 1/2	12 + 3 1/2
Øldesund (Broen passeret) ..	12 + 2	12 + 3	12 + 3 1/2
Lemvig	12 + 2 1/2	12 + 3 1/2	12 + 4
Fjordgrund eller Krik	12 + 2 1/2	12 + 3 1/2	12 + 4
<i>Fra Løgstør Gr. (Vestsiden) til:</i>			
Bejstrup Løb passeret	5 1/2	7	8
Nibe	9	10	12
Aalborg (Broerne passeret) ..	11	12	12 + 1 1/2

Lodsninger.	Skibe under 100 BRT.	Skibe mellem 100-150 BRT.	Skibe paa og over 150 BRT.
<i>Fra Løgstør Gr. (Østsiden) til:</i>			
Bejstrup Løb passeret	3	4	4
Nibe	7	7 1/2	8 1/2
Aalborg (Broerne passeret) ..	9 1/2	10	11
<i>Fra Struer til Aalborg (Broerne passeret) .....</i>	12 + 8 1/2	12 + 9	12 + 10
<i>Fra Skive til Aalborg (Broerne passeret) .....</i>	12 + 6 1/2	12 + 8	12 + 9

Landsølningspenge.

Sommer 6 Kr. Vinter 8 Kr.

Rejsepenge.

Fra Aggersund	Kr. 0,00
— Ejerslev	— 10,00
— Skarrehage	— 10,00
— Nykøbing M.	— 13,00
— Thisted	— 10,00
— Skive	— 11,00
— Struer	— 13,00
— Lemvig	— 18,00
— Fjordgr. eller Krik	— 18,00
— Nibe	— 6,00
— Aalborg	— 8,00
— Oddesund	— 15,00
— Thyborøn	— 18,00

Løgstør Lodseri var et af de lodserier, der skulle nedlægges efter ændringerne af lodsloven 1979. Nedenfor ses Farvandsvæsenets lokaltakster for Løgstør Lodseri i 1979.

Løgstør Lodseri (1)

Lokaltakster

Lodsninger	Skibe under 100 BRT	Skibe mellem 100-150 BRT	Skibe på og over 150 BRT
Ind og ud af Kanalhavnen	2	2	2
Til og fra kaj ved Løgstør	2	2	2
Taksten for ovennævnte lodsninger forhøjes med 1 takstklasse, såfremt lodsningen foretages i forbindelse med brolodsning (Aggersundbroen).			
<i>Fra Løgstør Grunde (vestsiden) til:</i>			
Aggersund (broen passeret) eller omvendt	3	4	6
Over Løgstør Grunde	3	4	4
<i>Fra Løgstør Grunde (østsiden) eller fra Aggersund (øst fra broen) til:</i>			
Ejerslev	9	10	12
Skarrehage	10	11	12+0,5
Nykøbing	10,5	11,5	12+2
Thisted	11,5	12,5	12+2
Skive	12+0,5	12+1,5	12+3
Struer	12+1,5	12+2,5	12+3,5
Øddesund (broen passeret)	12+2	12+3	12+3
Lemvig	12+2,5	12+3,5	12+4
Fjordgrund eller Krik	12+2,5	12+3,5	12+4

Løgstør Lodseri (2)

Lodsninger	Skibe under 100 BRT	Skibe mellem 100-150 BRT	Skibe mellem 150-500 BRT	Skibe mellem 500-2000 BRT	Skibe mellem 200-6000 BRT	Skibe på og over 6000 BRT
<i>Fra Løgstør Grunde (vestsiden) til:</i>						
Bejstrup Løb pass.	5,5	7	8	8	8	8
Ålborg (broerne passeret)	11	12	12+1,5	12+3	12+3	12+3
<i>Fra Løgstør Grunde (østsiden) til:</i>						
Bejstrup Løb pass.	3	4	4	4	4	4
Ålborg (broerne passeret)	10	11	12	12+2	12+2	12+2
Fra Struer til Ålborg (broerne passeret)	12+8,5	12+9	12+10	12+12	12+12	12+12
Fra Skive til Ålborg (broerne passeret)	12+6,5	12+8	12+9	12+11	12+11	12+11
Nykøbing til Struer				12+1,5		
Løgstør til Fur				12+1		
Skarrehage til Fur				12+1		
Fur til Thisted				12+2		
Skarrehage/Fur til Ålborg				12+7		
Nykøbing/Thisted til Ålborg				12+8		
Skive til Struer/Thisted				12+4		

For lodsninger til Ålborg (broerne passeret) vil der være at tillægge 1, 2 eller 3 takstklasser, hvis dybgangen er henholdsvis 34, 37 eller 40 cm eller derover.

Landsætningspenge

Kr. 8,25